

KIRKKO & KOTI

Kuopion ja Siilinjärven evankelisluterilaisten seurakuntien lehti

Jaana Marjanen
kiitollisin mielin
eläkkeelle

► Sivut 2-3

KIRKKO & KOTI

Tapahtumat

Kuopion ja Siilinjärven seurakunnissa tapahtuu 26.5.–30.6.2021

Ota liite
tälteen!

Ota talteen
alkukesän
tapahtumaliite!

Katri Saarikiven
vinkit empatian
lisäämiseen

► Sivu 4

Johannes Teppo ja
huumorin voima

► Sivu 12

kirkkojakoti.fi

Tavallisten ihmisten välittävä KIRKKO

Puijon seurakunnan kirkkoherra Jaana Marjasen mielestä työssä parasta on ollut ihmisten kohtaaminen.

Aiti opetti iltarukouksen ja lähetti pyhäkouluun, kerhoon sekä partioon. Isän opetus oli se, että työt pitää tehdä niin hyvin ja tunnollisesti kuin osaa”, Marjanen muistelee.

Äidin arvopohjaan soveltui mainiosti isän ajatus hyvin tehdystä työstä. Näiden eväiden avulla Marjanen lähti opiskelemaan teologiaa.

Syyskuun alusta eläkkeelle siirtyvä Puijon seurakunnan kirkkoherra Jaana Marjanen on kulkenut monen ihmisen ja perheen rinnalla työurallaan. Inhimillinen ja empaattinen pappisnainen jättää isot saappaat täytettäväksi.

Pappisvihkimys Ruotsissa

Marjanen syntyi Nivalassa perheeseen, jossa isä oli tiemestari ja äiti liikeapulainen. Hän kasvoi perheen esikoisena ja hänellä on kaksi nuorempaa veljeä.

Helsingin teologisten opiskelijien jälkeen ensimmäinen työ löytyi Nuotan ja Sanansaattajan toimittajana vuosina 1979–1981, jonka jälkeen hän siirtyi oppilaitoslehtoriksi Kuopioon.

Marjanen tapasi **Sepon**, tulevan aviomiehensä, Kuopiossa. Rakkaus ja avioliitto siivittivät parin matkaa Ruotsiin, jossa Seppo opiskeli. Siellä Jaana toimi diakoniatyöntekijänä ja myöhemmin pappina ensin tavallisessa ruotsalaisessa seurakunnassa maaseudulla, sitten suomalaisten hiippakuntapappina vuosina 1984–1991.

”Toivoin voivani tehdä työtä kirkossa ja mieluiten ruotsinsuomalaisten

VAIKKA seurakuntarakenne muuttuisi, jumalanpalveluselämä Jaana Marjaselle rakkaaksi tullessa Puijon kirkossa, Kristuksen kutsuvien ja siunaavien käsien alla jatkuu.

parissa. Niinpä minut vihittiin Ruotsissa papiksi vuonna 1983, ennen kuin pappisvirka oli Suomessa avattu naisille. Perheemme kaksi lasta syntyivät Uppsalassa”, juuri mummuksi tullut kirkkoherra toteaa.

Mukana iloissa ja suruissa

Jaana Marjanen muutti vuonna 1991 takaisin Kuopioon Puijon seurakunnan apupapiksi. Siinä virassa hän toimi vuoteen 1998 asti. Seuraavana olivat vuorossa kappalaisen työt, joita kesti siihen asti, kun Marjanen vuonna 2003 valittiin Kuopion hiippa-

kunnan ensimmäiseksi naiskirkkoherraksi. Hän on palvellut 30 vuotta samaa seurakuntaa ja mielen täyttää haikeus.

Marjanen on aina nauttinut ihmisten kohtaamisesta.

”Olen saanut kulkea monen perheen kanssa yhteistä matkaa niin ilossa kuin

LYHYESTI

Seurakunnat saivat valtakunnallista avustusta kesätyöseteleihin

KUOPION ev.lut. seurakunnat saivat valtakunnallista avustusta 25 nuoren kesätyöntekijän palkkaamiseen. Suomen ev.lut. kirkko sai avustuksen kesätyöseteleihin opetus- ja kulttuuriministeriöltä. Avustuksen tarkoituksena on helpottaa nuorten tilannetta korona-ajan keskellä. Kuopion seurakuntien saama 12 500 euron avustus on kolmen suurimman avustuksen joukossa.

Kuopion seurakunnat pystyivät palkkaamaan kesätyösetelillä alle 17-vuotiaita nuoria kesätyöhön jo aiemmin palkkaamiensa kausi- ja kesätyöntekijöiden lisäksi. Nuorten työtehtäviin kuuluu muun muassa leirikeskuksien ja seurakuntatalojen piha- ja keittiötöitä.

Kesätyösetelillä palkattavien lisäksi Kuopion ev.lut. seurakuntayhtymässä työskentelee tänä kesänä kaikkiaan noin 125 kesätyöntekijää: 90 hautausmaiden kesä- ja kausityössä, parikymmentä kirkon alojen opiskelijaa ja reilut kymmenen leirikeskuksissa. Seurakunnat työllistävät myös parisataa nuorta ohjaajia kesän rippikouluihin ja leireille.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi Kirkkohallitukselle yhteensä 460 000 euron erityisavustuksen seurakuntien kesätyöntekijöiden palkkaamiseen. Avustusta haki lähes 200 seurakuntaa ympäri Suomen.

KATSE KIRKKOON

SINI-MARJA KUUSIPALO

surussakin. Olen hoitanut mielelläni erilaisia toimia: kastanut, vihkinyt ja siunannut hautaan. Jumalanpalvelus on tärkeä osa seurakunnan toimintaa. Minulla on mahtava ja ammattitaitoinen työyhteisö ja yhdessä tekeminen on antanut voimia työhön.”

Kirkkoherran työhön kuuluu myös hallintoa, joka Marjasen mielestä on antoisaa, haastavaa ja välillä vaikeakin.

Puijolla on keskustelevala seurakuntaneuvosto, joka pohtii päätökset perusteellisesti. Viimeiset puolitoista vuotta yhtymässä on valmisteltu seurakuntarakenteen uudistusta.

”Mielestäni Kuopion keskustan neljän seurakunnan liittyminen yhteen tarjoaa parhaat mahdollisuudet sopeuttaa kirkon työ väheneviin verotuloihin. Se takaisi tasapuoliset palvelut eri puolilla keskustaa ja turvaisi myös maaseutualueen resurssit. Nykyiset seurakunnat jatkaisivat jumalanpalvelusyhteisöinä tuttuine työntekijöineen. Viime kädessä on kyse yhteisen vastuun kantamisesta, jotta kirkko voi olla läsnä eri puolilla seurakuntayhtymää.”

Hyvässä yhteistyössä valmisteltu esitys on nyt tuomiokapitulin käsittelyssä. Esityksen mukaan yhtymässä olisi tulevaisuudessa kolme seurakuntaa: Tuomiokirkko-, Järvi-Kuopion ja Kallaveden seurakunta.

Visionääri ja sillanrakentaja

Jaana Marjanen on osoittanut olevansa visionääri ja organisaattori, mutta ennen kaikkea sillanrakentaja ja napakka sovittelija.

Hänellä on ollut monenlaisia luottamustoimia. Mieluisin niistä oli virsikirjan lisävihkon valmistelu. Marjanen on myös valittu valtakunnallisesti Vuoden papiksi.

Hänet muistetaan juontajana TV2:n *Credo* -ohjelmasta, jota hän veti vuoroviikoin **Esa-Matti Peuran** kanssa.

Lääninrovastina Marjanen on toiminut vuodesta 2005 alkaen.

”Jokaisessa rovastikunnassa joku kirkkoherroista hoitaa lääninrovastin tehtävää oman viran ohessa. Minulla on menossa kolmas 6-vuotiskausi. Vuonna 2005 hiippakunnan papit valitsivat lääninrovastin vaaleilla, nykyisin se on piispan tehtävä.”

Tuomiorovastikuntaan kuuluvat Kuopion seurakunnat ja Siilinjärvi.

”Lääninrovasti hoitaa rovastikunnan yhteisiä, sekä piispan ja tuomiokapitulin antamia tehtäviä, ja huolehtii erilaisista vaaleista rovastikunnassaan. Suurin työ on ollut seurakuntien piispantarkastusten valmistelu.”

Seurakunnan rivijäseneksi

Jaana Marjanen toivoo, että tulevaisuuden kirkko on avara ihmisten kirkko, joka kulkee Jeesuksen viitoittamalla tiellä. Yhteisö, jonka ihmiset kokevat omakseen ja johon kaikki ovat tervetulleita taakkoineen ja haavoineen, mutta myös lahjoineen. Kirkko on aina sopeutunut vallitsevaan kulttuuriin.

Millaisiin sanoihin ikaikainen viesti puetaan?

”Kirkko ei ole kirkko, jos se ei muista lähetystehtäväänsä ja hädänalaisia. Paavalista lähtien se on osannut sopeutua eri kulttuureihin ja elämän-ympäristöihin. Koko ajan pitää kysyä, mitä kristillinen usko tarkoittaa kolmannella vuosituhanella, millaisiin sanoihin ikaikainen viesti puetaan, ja mitä on kristillinen elämäntapa tänään. Monien vaatimusten keskellä on hyvä muistaa, että Jumala ei kirkkoaan jätä.”

Marjanen kuluttaa kaikenlaisia kulttuuripalveluja, liikkuu kohtuullisesti ja on mukana rotary-toiminnassa. Eläkepäiviin tulee kuulumaan puutarhanhoidon opettelua.

”Haluan antaa aikaa itselleni ja läheisilleni eli hoitaa mummun kutsumusta ensimmäisen lapsenlapsemme kanssa, puolison kutsumusta sekä tyttären kutsumusta vierailemalla useammin 92-vuotiaan isäni luona Nivalassa. On aika siirtyä seurakunnan rivijäseneksi, kiitollisin mielin, kun on saanut tehdä tätä työtä.”

ERIKA SUOMINEN

PÄÄKIRJOITUS

Minna Siikaniva
minna.siikaniva@evl.fi

Myötätuntoinen kirkko

Kirkon tutkimuskeskuksen suurten kaupunkiseurakuntien alueella tekemässä kyselyssä kävi ilmi, että kaupunkilaiset eri puolilla Suomea ovat melko yhteisiä suhteessaan seurakuntaansa ja odotuksissaan sitä kohtaan. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon odotetaan tukevan vanhuksia, lapsia ja nuoria sekä avuntarvitsijoita.

Kaupunkilaisten mielikuvat seurakunnasta ovat yleisesti läpi Suomen melko myönteiset. Vastaajista 42 % ilmoitti mielikuvansa myönteiseksi ja 50 % neutraaliksi.

Suomalaiset pitävät tärkeänä sitä, että kirkko auttaa erilaisissa elämän kriiseissä. Kirkkoon luotetaan ja siihen osataan tukeutua, vaikka kirkon toimintaan ei välttämättä kovin paljon osallistuttaisikaan. Suomalaiset myös arvostavat sitä työtä, jota kirkko tekee vanhusten, lasten ja nuorten parissa. Kirkko nähdään tärkeänä arvokasvattajana ja sukupolvien välisen tradition siirron tukijana. Tunneilmaisista voimakkaimmin nousi esiin myötätunto ja tyytyväisyys.

Koronapandemian aikana pidettiin tärkeänä, että seurakunnat tarjosivat asiointi- ja ruoka-apua sekä henkistä tukea.

Hautausmaa on tärkeä paikka.

Seurakunnista etsitään tietoa seurakuntalehdistä, verkkosivuilta, paikallislehdistä ja sosiaalisesta mediasta.

Moni kyselyyn osallistuja piti hautausmaata tärkeänä seurakunnan paikkana. Kuopion Isolla hautausmaalla alkaa päivästä hautausmaapappi kesätorstaisin. Papin kanssa voi pysähtyä keskustelemaan erilaisista mieltä askarruttavista asioista. Suositut hautausmaakävelyt alkavat myös kesäkuussa.

Kirkon tutkimuskeskuksen mukaan kyselyn tulokset vastaa hyvin muita, aiempia tutkimuksia.

Tarkemmin tutkimusta ja erityisesti Kuopion tuloksia esitellään kesäkuun Kirkko ja koti -lehdessä.

KUUKAUDEN VALINNAT

23 €

LAHJOITTAMALLA 23 euroa Kirkon Ulkomaanavulle mahdollistaa sen, että kolme köyhää perhettä saa siemeniä viljelyyn.

50 %

KANSALAISAREENAN, Kirkkohallituksen ja Opintokeskus Siviksen teettämän Vapaaehtoistyö Suomessa -kyselyn mukaan noin puolet vastaajista on tehnyt vapaaehtoistyötä viimeisen vuoden aikana.

900

VALTAKUNNALLISESTI seurakunnat palkkaavat tänä kesänä yli 900 lisäkesätyöntekijää opetus- ja kulttuuriministeriön avustuksen turvin.

SEURAKUNTAYHTYMÄN Suokatu 22:n kiinteistöstä järjestettiin kevättalvela uusi ostotarjouskilpailu, johon tuli neljä ostotarjousta. Yhteiselle kirkkoneuvostolle esitetään hyväksyttäväksi Jalon Rakentajat Oy:n tekemä tarjous. Esitys käsitellään vielä yhteisessä kirkkovaltuustossa 15.6., jonka jälkeen se alistetaan kirkkohallituksen vahvistettavaksi.

SUOMEN evankelis-luterilaisen kirkon Rakkauskliikka-palvelu sai kunnianmaininnan Grand One -kilpailussa paras digitaalinen sisältömarkkinointi -kategoriassa. Grand One palkitsee vuosittain digitaalista markkinoinnin parhaimmistoa.

Vuonna 2020 lanseerattu Rakkauskliikka on kirkon neuvontapalvelu, jossa kirkon perheneuvojat tarjoavat tukea ja näkökulmia parisuhdetta koskeviin kysymyksiin ja ongelmiin. Rakkauskliikka toimii terveyden ja hyvinvoinnin verkkopalvelussa Terve.fi:ssä.

RUKOILEN

*Pyhä Jumala,
avaa sydämeni ymmärtämään
ja tuntemaan rakkautesi joka
solullani.*

*Avaa sydämeni kuulemaan
puheesi sanassasi,
ihmisissä ja koko
luomakunnassasi.*

*Avaa sydämeni rakastamaan
viisaasti ja tahtosi mukaan.*

Aamen

Olen empaattinen – OLEN IHMINEN

Empatia on enemmän kuin tunne. Ihmisellä on luonnostaan kyky empatiaan, mutta empatiaa voi myös harjoitella.

Ihminen ei olisi pärjännyt maailmassa ilman empatiaa ja sosiaalisuutta. Suurpetoihin verrattuna olemme pieniä, hitaita ja heikkoja – on ollut pakko tehdä yhteistyötä,” aivotutkija **Katri Saarikivi** sanoo.

Ihminen ei selviä ilman yhteistyötä. Edelleen ongelmanratkaisuun tarvitaan monia aivoja. Teknologian kehityksen myötä yhteistyön ja empatian merkitys vain korostuu.

”Ihmisten kannattaa keskittyä siihen, missä kone on huono.”

Empatia on enemmän kuin myötätunto

”Empatia ei ole tunne tai luonteenpiirre vaan kokoelma erilaisia toimintoja, joiden avulla voimme ymmärtää toisiamme ja kokea olevamme toisillemme läsnä”, aivotutkija Saarikivi selittää.

Ensinnäkin empatia on ymmärrystä ja mielikuvitusta, kykyä asettua toisen ihmisen asemaan. Toisaalta empatia on kykyä jakaa kokemuksia ja tunteita, jopa toimia samaan tahtiin. Empatia on siis kokemusta samalla puolella olemista. Kolmanneksi empatia on kykyä tehdä myötätuntoisia tekoja ja auttaa pyyteettömästi.

Ihminen saa luonnostaan iloa ja voimaa auttamisesta, koska aivojen mielihyväjärjestelmät tukevat empaattisia tekoja. Saarikivi huomauttaa, että empatian eri osat voivat toimia toisistaan riippumatta.

”Siksi empatia ei aina johda hyviin tekoihin ja auttamiseen. Empatia on kokoelma mekanismeja, joilla tajuamme toisiamme, mutta on eri asia, mitä sillä tajulla tekee: käyttäkö sitä kilpailuun, manipulointiin vai neuvotteluun.”

Stressaantuneena vaikea olla empaattinen

Empaattinen osaa päätellä tunnetiloja pienestäkin vihjeestä. Tämän kyvyn perusteet opimme varhaisessa vuorovaikutuksessa. Siksi lapsen tunteiden ja halujen sanoittaminen auttaa empatian kehittämisessä. Empatiataidot edellyttävät aivojen etuotsalohkojen kehitystä, mikä jatkuu varhaisaikuisuuteen saakka.

”Se aivojen osa on tärkeä oman toiminnan arvioinnille, itsehillinnälle, suunnitelmallisuudelle ja tarkkaavuudelle. Liika stressi on yksi pahimmista etuotsalohkojen toiminnan heikentäjistä. Kun sisäinen pomo häipyä, impulssit pääsevät pintaan. Kun stressi ottaa vallan, heikkenee itse-reflektiokyky. Stressaantuneena on turha yrittää vaatia itseltä empatiaa tai laadukasta ongelmanratkaisua”, Saarikivi toteaa.

Tunneilmaisua tai kehonkielen ymmärtämistä voi harjoitella.

”Jos joku ohittaa sinut hurjaa vahtia liikenteessä, voi ensiksi nousta ärsytys ja ikävät ajatukset toisesta. Voi miettiä, mikä voisi selittää toisen ihmisen käyttäytymisen. Mikä saisi itsen toimimaan liikenteessä samalla tavalla?”

Aivosynkkaa ja lisää luottamusta

Empatia on myös aivojen ja kehojen vuorovaikutusta.

”Toisen ihmisen kanssa voi oikeasti päästä samalle taajuudelle. Kun tehdään yhteistyötä, joskus aivot alkavatkin toimia samaan tahtiin. Tuoreissa tutkimuksissa on havaittu, että tykkääminen ja yhteistyö voivat lisätä aivojen tahdistumista, aivosynkkaa.”

Aivosynkka ennustaa tiimin yhteistyökykyä.

”Joidenkin kanssa puherytmi on niin erilainen, että yhteistä keskustelua ei synny ja yhteistyö on vaikeaa.”

Luottamus ja empatia taas hyödyntävät osin samoja aivoalueita.

ARTO WIIKARI

”Jos vuorovaikutukseen saadaan lisättyä empatiaa, se lisää luottamusta. Samaa tahtiin toimiminen ja samankaltaisuuden kokemus lisää luottamusta.”

”Jos tiimissä on yhteistyöongelmia, ihmisillä ehkä on riittävät empatiataidot, mutta on tutustuttu liian vähän tai ollaan piilossa työroolien takana. Silloin voi miettiä empatian esteiden poistamista.”

Aivot vaatimusten paineissa

Saarikivi huomauttaa, että kun helpot ajattelutaidot ulkoistetaan koneelle, ihmisen aivoilta vaaditaan yhä vaikeampaa ajatustyötä. Toisaalta teknologia usein kaappaa tarkkaavuuden, mikä lisää stressiä.

”Voivatko lisääntyneet ajattelun vaatimukset olla yksi syy siihen, miksi ihmiset tuntuvat uupuvan nykyisin aiempaa pahemmin? Teemmekö työtä tavalla, joka ei auta meitä suojaamaan aivoja hyvinvointia heikentäviltä asioilta?” Saarikivi kysyy.

”Empatian perusta on kyky ajatella omia ajatuksia ja omaa hyvinvointia”, Saarikivi sanoo ja ohjaa tarkkaavaisuuden harjoitteluun osana stressinhallintaa.

”Ajattelun taidot voivat tarttua, ja niitä voi tartuttaa lähiympäristöön. Esimerkiksi vanhemman kyky hallita omaa mieltään voi valua vanhemman ja lapsen väliseen vuorovaikutukseen ja lapsenkin taidoksi.”

Verkossa empaattisuus koetteilla

”Usein paras tapa lisätä empatiaa, on miettiä, mikä estää ihmistä käyttämästä empatiataitojaan”, Katri Saarikivi sanoo.

Syiksi hän listaa tiedon puutteen, epäinhimillistämisen, ”me vastaan te” -ryhmiä, läheisyyden, tunteen ja yhteisen rytmin puutteen sekä erilaiset arvot.

”Netissä moni näistä täyttyy”, Saarikivi sanoo ja nostaa esimerkiksi tekstipohjaisen keskustelun, jossa toisen kasvoja ja kehonkieltä ei näe. ”Virtuaalinen empatia on kasvokkain tapahtuvaa empatiaa heikompaa.”

”Olen huolissani siitä, miten paljon nykyään tuntuu olevan piireihin jakautumista. Sitä sosiaalinen media osaltaan ruokkii.”

Myös netissä voi olla empatiaa, mutta etenkin tekstipohjaisessa viestinnässä empatiaa varten pitää nähdä vaivaa. Toisaalta sosiaalinen media on hyvä esimerkki siitä, miten tärkeää sosiaalisuus on: peukkuja ja sydämiä kaivataan ja ne tuntuvat hyvältä.

SINI-MARJA KUUSIPALO

Aivotutkija Katri Saarikivi luennoi empatiasta *Who cares* -verkkoluennolla. Kevään luontosarjassa on käsitelty mm. motivaatiota, mielenterveyttä ja pahoinvointia. Ohjelmat tuottaa *Who cares ry*, ja ne voi katsoa osoitteesta whocares.fi.

Aivotutkijan vinkit empatian lisäämiseen

- + **Ruoki mielikuvitustasi.** Lue kaunokirjallisuutta. Harrasta taiteita.
- + **Liiku samaan tahtiin.** Kiiku toisen kanssa keinussa. Tanssi.
- + **Altistu hyvälle tahdolle.** Käytä tunnesanoja. Kuuntele empaattista musiikkia.

MITÄ MIELESSÄ?

Savolaisuus on makuasia

Kesäsesongin aikaan opastetut ulkoilmakierrokset ovat Kuopiossa erityisen suosittuja. Kuopion Oppaiden puheenjohtaja **Kaija Lipponen** kertoi tulevan kesän ohjelmistosta.

Mikä on vuoden 2021 teema?

”Turvallisesti oppaan matkassa. Sen myötä haluamme korostaa, että opastuksilla otetaan turvallisuus huomioon ja noudatetaan viranomaisten määräyksiä.”

Minkälaisia opastettuja kierroksia Kuopiossa järjestetään?

”Kesän 2021 uusilla kävelykierroksilla tutustutaan viehättävään Valkeiseen ja hurmaavaan Hatsalaan. Uutta ja vanhaa -kävelykierroksella keskiössä ovat tiedon ja tarinoiden kortteli Kannti, sataman alue sekä uusi Kuopion Portti. Järjes-

tämme myös kierroksia vesillä ja poluilla. Opastettu Vaajasalon kierros jatkuu Kuopion Roll Risteilyjen ohjelmassa. Siinä tutustutaan kauniisiin saaristomaisemiin ja saarten tarinoin. Kulttuuripolkukierros Haminalahdessa esittelee **Ferdinand, Magnus ja Wilhelm** von Wrightin taideteoksia ja heidän synnyinseutunsa maisemia.”

Mitä erikoiskierroksia on tarjolla?

”Kuopion alue ja koko Pohjois-Savon maakunta on saanut ensimmäisenä alueena Suomessa European Region of Gastronomy -tunnustuksen, jota juhlitaan vuosina 2020–2021. Tätä voidaan jotenkin verrata huomattavasti tunnetumpaan kulttuuripääkaupunkititteliin.

Pohjoissavolaisen lähiruuan tunnettuutta halutaan kasvat-

taa puhtaan ja laadukkaan ruoan sekä raaka-aineiden tuottajana. Tämä nostaa lähiruuan arvostusta ja parantaa tietoa sen saatavuudesta.

Järjestämme Maistellen Kuopiota -ruokakävelyitä ja -kiertoajeluja. Nämä olivat erittäin suosittuja viime vuonna. Uutuutena on erityisen hyvin lahjaksi sopiva Hili-kun huluppeempi maistellen Kuopiota -ruokakierros. Kaikkia ruokakierroksia voi varata myös ryhmille ja niitä järjestetään tilauksesta myös englanniksi ja saksaksi.”

Lisätietoja:
kuopionoppaat.com,
tastesavo.fi

MINNA SIIKANIVA

KOHTAAMISIA

Vain hetki kerrallansa

JOHTAVAN sairaalateologin **Sari Kärhän** äiti oli Suomussalmen seurakunnan talouspäällikkö. Siksi kirkon virkoja hoitaneet ihmiset eivät omien kokemusten ja muistojen mukaan olleet sen pyhempää tai pahempaa kuin missä muussa työpajassa tahansa.

”Kainuussa seurakuntaelämällä oli muutenkin tavallisten mata-

lakirkollisten ihmisten kasvot. Siinä avarassa ilmapiirissä ei ollut erikseen kirkon ihmisiä ja muita.”

Sari Kärhä halusi ammatin, jossa saa olla ihmistä lähellä. Tie kävi sairaanhoitajan ja diakonin viran kautta Helsingin teologiseen ja vuoden 2003 pappisvihkimyksen kautta papiksi Kuopion tuomio-kirkkoseurakuntaan. Sairaalateologin uraa on nyt takana yli kahdeksan vuotta.

Nyt kirkon ihmiset ja ne muut ovat kirjaimellisesti yhtä, sillä kirkon palkkaama sairaalateologi työskentelee sairaalassa, toisen organisaation sisällä.

Sari Kärhän työ vaatii tunneherkkyyttä, mutta silti on pysytävä omana itsenään ja varjeltava oman mielen kuormittumista. Tukena on työnohjaus, mutta kotona on lisäksi kaksi kääpiövillakoira antamassa päivittäistä työnohjausta. Niiden tapaan elää

riemastuttavasti hetkessä on hyvä itsekkin heittäytyä työpäivän päätteeksi.

”Sairaalassa minulla on harva se päivä aktiivisesti mielessä, ettei meistä kenelläkään ei ole kuin tämä hetki. Mehän eletään koko ajan elämän ja kuoleman rajalla; vakava sairaus tekee vain nuo rajat näkyviksi.”

Kun elämänrajat tulevat näkyviin, pienten asioiden arvo korostuu. Myös sairaalassa pienten hetkien kohtaamiset, ne joissa tulee kuulluksi ja todesta otetuksi, voivat olla hyvin merkityksellisiä. Aina sanoja ei ole eikä edes tarvita.

”Toki saatan keskustelussa sanoa myös oman toivoni, että ajan rajan takana on hyvä Jumala vastassa. Pelonkin kanssa saa olla turvassa.”

KAIIJA VUORIO

Palvelemme teitä kaikissa hautausjärjestelyihin liittyvissä käytännön asioissa luottamuksella, yksilöllisesti ja ammattitaidolla

Toimialueena Kuopion seutu ja lähikunnat

Iltaisin ja viikonloppuisin
puh. 040 585 0456

toimisto@hautaustoimistoparviainen.fi

www.hautaustoimistoparviainen.fi

**Hautaustoimisto
Parviainen Oy**

Savonkatu 18 | 70110 Kuopio | ma-pe 9-16 | puh. 017 261 3771

*Suru on
hitaasti vaalenevia varjoja...*

**Hautaustoimisto
J. NURRO OY**

Kauppakatu 55-57, KUOPIO, puh. 040 505 6287
saila.lehto@nurro.fi www.nurro.fi

Perunkirjoitukset, perinnönjaot, testamentit ym.

**ASIANAJOTOIMISTO
ESA AIRAKSINEN**

Vuorikatu 26 A, 4. krs, Kuopio
050 3522516, www.esairaksinen.fi

ASIANAJOTOIMISTO
KOLARI & CO

Henkilökohtaista palvelua mm.
perhe- ja perintöoikeudellisissa asioissa
Perunkirjoitukset, testamentit, edunvalvontavaltuutukset ym.

Aapeli Kauppakatu 28, 2. krs, 70110 Kuopio | puh. 017 265 7777
toimisto@kolari-co.fi | www.kolari-co.fi

1
TAKSI
YKKÖSET

KUOPIO - SIILINJÄRVI
TILAA TAKSI
020011101

Eläkeläisalennus -15% kyydin loppusummasta.

• **Matot**
• **Vuodevaatteet** • ym.

• PESULA •

PYYKKISATAMA

Itkonniemenkatu 27, 70500 Kuopio
Puh. (017) 263 3128
pyykkisatama.fi

KIVI PAJA
*Kiven
Kauneutta
Kunnioittaen*
20-vuotta

• Lisänimen kaiverrustyöt
• Hautakivet ja entisöintityöt
• Pronssituotteet, Kivilyhdyt
• Paikallista palvelua

Kivipaja Sari Kämäräinen
Jääskeläntie 1, Kuopio
myynti@kivipajasarik.fi
www.kivipajasarik.fi
puh. 050 575 0004

**APUA ASIAKIRJOJEN
LAADINTAAN**

Perunkirjoitukset, veroilmoitukset,
edunvalvontavaltuutukset ja testamentit
sekä erilaisten lomakkeiden täyttö.
Kysy tarjous!

Kuopion Invalidit ry.

Savonkatu 16, puh. 0440 378 451
toimisto@kuopioninvalidit.fi

**HAUTAKIVET
SUORAAN VALMISTAJALTA**

VARPAISJÄRVEN GRANIITTI OY

Savonkatu 24, Ollinpuisto,
Kuopio, puh. 017 263 3408
Graniitintie 7, Varpaisjärvi
puh. 017 771 811

Myös lisänimen kaiverrukset
ja kiven entisöinnit

RAMI MARJAMÄKI

VIISAUDEN jäljillä

Viisaus on universaali asia, joka on kiehtonut ihmiskuntaa aikojen alusta saakka. Viisaus ilmenee muun muassa taitona yhdistää tunne ja ajattelu.

Viisauden lähde on ollut arvoitus. Toisinaan ihmiskunta on mieltänyt viisauden jumalaiseksi ominaisuudeksi. Välillä taas asiaksi, jonka on voinut saavuttaa ihmisen omin ponnistuksin. Ja myipä **J. W. Goethen** klassikonäytelmän tohtori Faust jopa sielunsa paholaiselle päästäkseen täydellisen tiedon äärelle.

Aina viisaus on kuitenkin nähty tavoittelemisen arvoisena.

Tamperelainen teologian tohtori, tutkija **Jenni Spännäri** on julkaissut yhdessä **Eeva K. Kallion** kanssa kirjan *Viisaus – Käyttäjän opas* (Tuuma 2020).

Teos avaa tavalliselle lukijalle näkökulmia siihen, mistä viisaudessa oikein on kyse. Se on hyvin kaukana oppaista, jotka lupailevat pikaisen pääsyn viisauden äärelle.

Viisaus luo pohjaa ihmisen henkiselle kasvuille ja elämän merkityksellisyyden löytämiselle.

Miksi Jenni Spännäri on sitten lähtenyt perehtymään näinkin haastavaan ja moniulotteiseen aiheeseen?

Tutkija uskoo viisauden tavoittelun rakentavan hyvinvointia ja onnellisuutta. Viisaus luo pohjaa ihmisen henkiselle kasvuille ja elämän merkityksellisyyden löytämiselle.

”Miellän viisauden tuottavan mahdollisimman paljon hyvää, mahdollisimman laajalti ja mahdollisimman pitkällä aikavälillä. Viisaus siis johtaa yksilöitä, yhteisöjä ja yhteiskuntia kohti parempaa elämää”, Spännäri sanoo.

Liiallinen myötätunto ei ole enää viisasta

Jotta viisauteen päästään pureutumaan pintaa syvemältä, niin se pitää jotenkin määritellä.

Spännäri viittaa sosiologi **Monika Ardeltin** rakentamaan kolmiulotteiseen viisausmalliin. Siinä kognitiivinen eli tiedollinen viisauden ulottuvuus kertoo suhteesta tietoon, tietämiseen ja ylipäättään siihen, mitä voidaan tietää.

”Toinen on pohtiva viisauden ulottuvuus. Siinä elämän tapahtumia ja maailman ilmiöitä pyritään ajattelemaan ja käsittelemään monesta näkökulmasta.”

"VIISAUS johtaa yksilöitä, yhteisöjä ja yhteiskuntia kohti parempaa elämää", Jenni Spännäri sanoo.

Myötätuntoinen viisauden ulottuvuus puolestaan rakentuu myötätunnon käsitteen ympärille. Myötätunto pyrkii yhteiseen hyvään, lievittämään kärsimystä ja kulkemaan rinnalla.

Myös työelämässä on viime vuosina nostettu esille yhä enemmän myötätunnon voimaa.

"Työyhteisö voikin olla enemmän kuin jäsentensä summa, jos siellä vallitsee myötätuntoinen jakamisen ilmapiiri", Spännäri huomauttaa.

Liiallisuuksiin mennessään myötätunto ei kuitenkaan ole enää kovinkaan viisasta.

"Kannattaa pohtia sitä, miten voisi elää myötätuntoista elämää kuluttamatta itseään loppuun. Tärkeää on pitää tasapainossa myötätunto itseä kohtaan ja myötätunto muita kohtaan."

Korona-aikana viisaus koetuksella

Jenni Spännärin mukaan myös MORE-elämäntokokemusmalli tarjoaa hyvän lähestymiskulman viisauteen.

"Sen mukaan tarvitsemme viisastuaksemme ennen kaikkea neljää voimavaraa tai kyvykkyyttä. Ne ovat elämänhallinta, avoimuus, pohdinta ja tunnetaidot."

Elämänhallinta tarkoittaa uskoa omiin vaikutusmahdollisuuksiin. Me kyllä selviämme, vaikka erilaisia vaikeuksia tulisi vastaan.

Koronaviruspandemia on ajankohtainen esimerkki poikkeuksellisen monimutkaisesta ja hankalasta tilanteesta. Kyseessä on niin sanottu pirullinen ongelma. Nyt jos koskaan elämänhallinnalle on käyttöä.

"Kaikesta koronaan liittyvästä ei ole vielä edes olemassa tieteellistä tietoa. Ja vastuuhan on nyt pitkälti tavallisilla ihmisillä, koska poikkeustilaa ei enää ole voimassa."

Spännäri huomauttaa, että viisas toimintatapa koronan jatkuessa on ottaa tunnetun tyyneysrukouksen opit käyttöön. *"Jumala suokoon minulle tyyneyttä hyväksyä asiat, joita en voi muuttaa, rohkeutta muuttaa, mitkä voin, ja viisautta erottaa nämä toisistaan."*

Kyse on pitkälti myös toimijuudesta. Peruskansalainen ei mitenkään pysty kehittämään koronarokotetta tai organisoimaan testausprosesseja, mutta jotakin hän voi aina tehdä.

"Kun menen kauppaan, niin pyrin hoitamaan asiat niin hyvin kuin mahdollista. Pesen huolella kädet ja pidän toisiinkinunnollisen turvavälin."

Avoin ihminen arvostaa muita

Avoimuus puolestaan tarkoittaa Jenni Spännärin mukaan kiinnostusta uusiin asioihin ja katsantokantoihin. Se auttaa löytämään uusia näkökulmia hyvin monimutkaiseen maailmaan.

"Keskushermostomme on neuroverkkojen yhteenliittymä ja olemme oppineet tekemään asioita tietyllä tavalla. Tavaltaan hiihdämme samoja latuja, jotka käytön myötä vain koko ajan vahvistuvat."

Tutkija ottaa esimerkiksi totutusta tavasta aggressiivisen tyylin käydä somekeskustelua. Siitä on ikävän monelle tullut se pääläty.

"Some-räyhääjän on koko ajan vaikeampi kääntää suksiaan umpihankeen, josta voisi löytyä vihamielisyyttä viisaampia suhtautumistapoja asioihin. Tuolla ihmisellähän on ajatus, jota minulla ei ole. Mitenköhän hän näkee maailman? Voisinko ehkä oppia siitä jotakin?"

Spännäri myötää, että kovinkaan helppoa ei sinne toiselle ladulla ole siirtyä. Esimerkkejä kuitenkin löytyy muun muassa sellaisista ihmisistä, jotka ovat joutuneet vakaviin onnettomuuksiin. He

ovat saattaneet oppia uudelleen kävelemään ja puhumaan.

"Mikään muutos ei kuitenkaan ole mahdollista ilman motivaatiota. Jos haluaa viisastua, niin ensimmäinen askel on haluta sitä."

Vaihda perspektiiviä ja kuuntele toista

Tutkija Jenni Spännäri korostaa sitä, että pelkkä "asioiden tietäminen" ei vielä riitä tekemään ihmisestä viisasta. Fiksulla ihmisellä myös tunnetaitojen pitää olla kunnossa.

"Tunnetaitavat, viisaat ihmiset ottavat tunteet vakavasti, mutta heillä on myös taitoa säädellä niiden ilmaisuja ja käyttäytymistään tilanteen mukaan."

Myös kyky vaihtaa tarpeen mukaan perspektiiviä on tutkijan mukaan viisaan ihmisen ominaisuus. Toisen nahkoihin astumista voi harjoitella esimerkiksi katsomalla elokuvia tai lukemalla kaunokirjallisuutta.

Viisaus ja ikääntyminen eivät automaattisesti liity toisiinsa.

Jenni Spännäri neuvoo jokaista ihmistä aina toisinaan siirtämään ajatuksiaan sellaiseen perspektiiviin, joka tuntuu vaikealta. Sitä kautta saattaa ehkä oppiakin jotakin.

Tämä ei suinkaan tarkoita sitä, että omaa ajattelua tarvitsisi hylätä ja vaihtaa aivan toisenlaiseen ajatustapaan.

"Perspektiivin vaihtaminen on pikeminkin joustavaa ajattelun laajentamista. Vaihdetaan siis hiukan näkökulmaa."

Uuden oppiminen on myös hyvin vaikeaa, jos ei koskaan suostu kuuntelemaan toisia.

"Vanhassa saksalaisessa sananlaskusakin todetaan, että viisaalla ihmisellä on isot korvat ja pieni suu."

Seniori ei ole automaattisesti viisas

Usein ajatellaan, että vanhuus merkitsee ainakin jollakin tasolla viisastumista. Harmaatukkainen seniori mielletään ehkä jopa jonkinlaiseksi viisauden ilmentymäksi.

Myös henkisyys ja hengellisyys liittyvät viisauteen

Jenni Spännäri näkee henkisyydellä ja hengellisyydellä paljonkin yhteyttä viisauden kanssa. Kaikissa niissä on mukana pohdiskelua, ihmisenä kasvamista ja jonkin hyvän etsimistä.

"Viisaustutkimusta on aikaisemmin tehty paljon erityisesti psykologian parissa. Siellä ei aina ole osattu ottaa huomioon ihmisen henkisiä ja hengellisiä ulottuvuuksia, esimerkiksi hänen jumalasuhtettaan."

Tutkija sanoo, että viisauden edellyttämä syvällinen pohdinta voi olla luonteeltaan hengellistä. Pohdinnassa on mahdollista käyttää työkaluna esimerkiksi rukousta tai Raamatun lukemista.

"Voimme myös suhteuttaa erilaisia tapahtumia hengelliseen konteks-

Jenni Spännäri huomauttaa, että viisaus ja ikääntyminen eivät kuitenkaan automaattisesti liity toisiinsa. Myös hyvin nuortenkin ihmisten joukosta löytyy viisaita.

Tutkimuksissa on havaittu, että ikäihmisillä on viisauden suhteen kuitenkin yksi etu. Viisastumiseen tarvitaan erilaisia kokemuksia, mielellään hankaliakin.

"Mitä pitempään ihminen elää, sitä enemmän hänelle kertyy mahdollisuuksia hankkia niitä kokemuksia. Vuosikymmenien mittaan seniori on myös kuullut runsaasti muille sattuneita asioita."

Yksi ikäihmisen rooleista onkin "muistojen arkun kantaminen". He välittävät nuoremmille edelleen niitä asioita, jotka ovat kuulleet edellisiltä sukupolvilta. Tämä oli Spännärin väitöskirjan keskeinen tulos.

Tutkija kuitenkin huomauttaa, että erilaisten vaikeuksien seuraukset voivat olla jotakin aivan muuta kuin viisastumista.

"Kovia kokenut ihminen voi lannistua, sulkeutua ja tulla vihaiseksi."

Jaettu viisaus jää usein katveeseen

Viisaus ei läheskään aina personoidu vaan voi olla luonteeltaan myös yhteisöllistä. Spännäri viittaa **Ricca Edmondsonin** tekemiin tutkimuksiin. Etnografi vietti aikaa Irlannin syrjäisillä alueilla, jossa asuu pääasiassa vanhempia ihmisiä.

Kylissä kokoonnuttiin yhteen ja puhuttiin erilaisista asioista. Edmondson tarkkaili sivusta tilannetta ja piti yksityiskoh- taista tutkimuspäiväkirjaa.

"Noissa yhteisöissä viisaus ilmentyi ihmisten välisissä keskusteluissa. Jaettu viisaus ei henkilöidy kehenkään ihmiseen, vaan se on tavallaan näkymättö- mämpää."

Spännäri on saanut henkilökohtaista- kin kokemusta yhteisön viisaudesta, kun hän miehensä kanssa muutti kahdeksan vuotta sitten Teiskon Kaanaaseen aivan toiselta paikkakunnalta.

"Naapurissamme asunut vanhempi rouva antoi meille korvaamatonta tietoa uudesta kotiseudustamme. Hän avasi meille alueen historiaa ja opasti parhaille marjapaikoillekin."

VESA KEINONEN

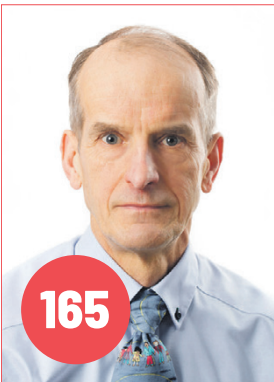
JENNI SPÄNNÄRI

- + Syntynyt vuonna 1980
- + Asuu miehensä kanssa Tampereen Teiskossa ja viljelee perunaa
- + Työskentelee tällä hetkellä tutkijana Itä-Suomen yliopistossa ja Åbo Akademi- missa sekä kouluttajana eri organisaatioissa
- + Tutkinut useissa tutkimusprojekteissa myötätuntoa työelämässä, viisautta ja elämäntokokemusta, innovatiivisuutta sekä elämän merkityksellisyyttä.
- + Työskennellyt myös flamencotanssinopettajana.
- + Pitää viisaana asiana esimerkiksi Tampereen kaupungin Kestävä Tampere 2030 -ohjelmaa
- + Motto: Ihminen on osa luontoa, ja luonto on osa ihmistä

VESA KEINONEN

Kuntavaalit su 13.6.

Ennakkoäänestys 26.5. - 8.6.

165

**VAHVAA SOTE-OSAAMISTA
UUTEEN VALTUUSTOON
HANNU KOKKI**

Minulla on aikaa, innostusta ja osaamista yhteisten asioiden hoitoon. Äänestä kuntavaaleissa!

Mainoksen maksaja: Hannu Kokki

492

EIJA VÄHÄLÄ
yhteistyökykyinen osaaja

KOKOOMUS

Rakentavaan päätöksentekoon Kuopion valtuustoon

MARKKU HUTTUNEN

Seurakuntaneuvos, rakennusmestari/yrittäjä

- Kuopion reuna-alueet pidettävä elinvoimaisina
- Kirkonkylien TK:t säilytettävä toiminnassa

233

Kristillisdemokraatit
ARVOISTASI POLITIIKKAA.

K-linja keskustalainen

Reijo Ollikainen

Msh, Psykoterapeuttiopiskelija, freelancertoimittaja

26

Pitkän linjan kokemuksella

Keskusta
Se kotimainen.

KOKO KUOPIO MUKANA

Kristillisdemokraatit
ARVOISTASI POLITIIKKAA.Kuntavaalit su 13.6.
Ennakkoäänestys
26.5.-8.6.Löydät
meidät täältä
kd.fi/kuopio

224 TEIJA AIRAKSINEN vakuutusdestaja, yrittäjä	225 RIITTA ANTILA sit. lääkäri, omaishoitaja	226 ARI ASIKAINEN psykiatrian erikoislääkäri	227 ERIC BOSIRE tulkki	228 JORI BRANDER pastori, opiskelija	229 BJÖRN CEDERBERG lääkäri, pastori	230 SEIJA ESKELINEN terveydenhuollonmaisteri, työnhaja (STOry)	231 JUHANI HAPPONEN opettaja, toimittaja	232 ELISA HARJU lastenhoaja, farmasian opiskelija
233 MARKKU HUTTUNEN rakennusmestari, seurakuntaneuvos	234 RAIJA ISKANUS kotitalousopettaja, yrittäjä	235 PIRJO JOKINIEMI suunnitteluavustaja, rakennuspiirtäjä	236 JUHANI JUUSOLA opiskelija	237 TUIJA JÄRVINEN sit. kasvatustieteen opiskelija, kulttuurituottaja	238 MARTTI KARVONEN katujunankuljettaja, autonkuljettaja	239 VEERA KEINÄNEN myyjä	240 SEIJA KOIKKALAINEN psykiatrinen sairaanhoitaja, diakonissa	241 HANNU KOISTINEN kalustomestari, puuseppä
242 BARNABE KOKO sit. sosiologi	243 RAUNO KORHONEN lvi-yrittäjä	244 JUHO LALLUKKA lääketieteen kandidaatti, opiskelija	245 JUHANI LAURINKARI professori, valtiotieteiden tohtori	246 MARKKU LIINAMAA sit. sosiaalityöntekijä, yrittäjä	247 TUOMO LYHTY sosiaalialan lehtori, työnhaja	248 GEORGINA MENSÄH-ATTIPOE opiskelija, sosiaalityteen maisteri, student, Masters of Social Sciences	249 HARRI MIETTINEN taksinkuljettaja	250 ARTO NEVALAINEN sit. autonkuljettaja, rauhanturvaajaveteraani
251 HELI NORJA KM, hyvinvoinnin edistämisen johtaja, emerita	252 PASI NUPPONEN osastovastaava, eläkeläinen	253 ANNUKKA OJALA terveyskeskuslääkäri	254 JAAKKO OJALA valtiotieteiden maisteri, yrittäjä	255 PANU RANTAKOKKO erikoistutkija	256 OSSI RANTONEN tarjoilija, järjestyksenvalvoja	257 ANNUKKA ROTH yrittäjä, hyvinvointi- ja terveysviestintä	258 PEKKA RYHÄNEN nuorisovalmentaja, TM	259 EINO RÄSÄNEN toimitusjohtaja, eläkeläinen
260 KARI RÖNNKÖ yrittäjä, insinööri	261 MINNA SAHLBERG seurakunnan diakoni	262 PEKKA SEVANTO järjestelmäasiantuntija, eläkeläinen	263 RAUNO TASKINEN yrittäjä, kapteeni evp	264 JETRO VIRTÄ sit. opiskelija	265 MARKKU VIRTÄ pappi, sosionomi	266 KAUNO VOUTILAINEN TKI asiantuntija, koneinsinööri	267 TIINA VÄISÄNEN sosiaalityöntekijä, YTM	

Äänestä ja vaikuta!

Maksaja: KD Kuopio

KIRJALLISTA

Katriina Huttunen:
Mustaa valoa.
Muistiinpanoja
hautausmaalta. S&S.
2020. 322 s.

Pilkun ja pisteen puistossa

ÄITI matkustaa joka päivä tervehdyskäynnille itsemurhan tehneen tyttärensä viimeiselle leposijalle Hietaniemen kolumbaarioon. Hän juhlii siellä syntymäpäiviä ja viettää jouluaattoja. Kääntäjänä tunnetun **Katriina Huttusen** omakohtainen tuskan tie muuttuu yksityisestä yhteiseksi.

Sillä ennen kaikkea kirja on uudenlainen opas Hietaniemen hautausmaan historiaan. Käy esimerkiksi ilmi, että **Magnus von Wrightin**, Kuopion lahjan Suomen taiteelle ja ornitologialle, paadella ei paljon kynttilöitä näy. Sen sijaan Hietaniemen vanhan kappelin suunnitelleen **Theo-**

dor Höijerin haudalta on suora näköyhteys arkkitehdin luomukselle. Sijansa saavat myös kalmiston kasvit ja eläimet. Tiedot kolumbaariokulttuurista ylipäänsä ovat erittäin mielenkiintoista luettavaa.

Kirja on täynnä surua ja muistoja, joita hellitään, että jälkeensä jääneiden elämä voisi jatkua ja että kuolleet eläisivät heissä. Suru on yhden hengen laumasuoja, joka kestää parin kolmen sukupolven verran, sanoo Katriina Huttunen.

TERHI JÄLÄNNE-KUPIAS

ARKIKUVA

Sanna Marin

KIRKOLLISET

TUOMIOKIRKKO

KASTETUT

Peetu Lauri Kristian Pohjonen,
Arvi Eelis Ilmari Hollo

KUOLLEET

Raija Marketta Venäläinen 79,
Leena Annikki Malin 91, Väinö
Kalervo Kahelin 82, Tuomo Petteri
Venäläinen 47, Aukusti Keinänen 92

ALAVA

KASTETUT

Aatos Viljo Olavi Korhonen,
Matilda Aada Ilona Durchman,
Saima Aino Katariina Arvonen,
Alina Hilja Amalia Kinnunen,
Jasper Sebastian Lindström

KUOLLEET

Mirja Kaarina Salmela 77, Päivi
Helena Karppinen 62, Keijo
Kalervo Korhonen 58, Maija
Reetta Pasanen 90, Aino Orvokki
Pehkonen 78

JÄRVI-KUOPIO

KASTETUT

Tuukka Antero Ahonen, Nilsä;
Joel Aimo Tapani Koivisto,
Muuruvesi; Aaro Lauri Viljami
Puustinen, Nilsä; Sofie Kaarina
Korhonen, Vehmersalmi; Aava
Inkeri Marin, Riistavesi; Sofia Iida
Aurora Hartikainen, Säyneinen.

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Esa Henrik Valtteri Keränen ja
Henna Maria Susanna Korhonen,
Vehmersalmi; Pekkarinen
Pekka Fredrik Sakarias ja
Lappalainen Satu Margit Kristiina,
Vehmersalmi; Korhonen Jonne
Kristian ja Tikkanen Riikka Maria,
Vehmersalmi.

KUOLLEET

Leena Annikki Reinikainen 83,
Vehmersalmi; Simo Tapio
Pasanen 61, Vehmersalmi; Oili
Irene Tuomainen 76, Vehmersalmi;
Jouko Toivo Juhani Seppi 77,
Vehmersalmi; Paavo Eino Antero
Savolainen 76, Vehmersalmi; Anna-
Liisa Muona 93, Nilsä; Tauno
Ferdinand Happonen 88,
Vehmersalmi; Aino Mirjam

Venäläinen 82, Tuusniemi; Sirkka
Liisa Kinnunen 82, Vehmersalmi;
Aune Maria Harjunen 85, Kaavi;
Asko Tapio Kuosmanen 85, Nilsä;
Leena Anneli Hiltunen 83,
Juankoski; Iida Katri Niskanen 89,
Säyneinen; Pirkko Annikki
Nivalainen 81, Nilsä; Urho Paavo
Villman 89, Kaavi; Toini Elina
Suhonen 91, Muuruvesi.

KALLAVESI

KASTETUT

Noora Iina Milana Hirvonen,
Leea Vilja Vilina Lehtinen, Olivia
Elisabeth Hakulinen, Julius Juhani
Nissilä, Minja Marketta Pääkkönen,
Livia Jasmin Johanna Ruuskanen,
Veini Pentti Tapio Dahlqvist,
Eino Albert Kantanen, Lydia Elle
Rosalia Raitanen, Ellen Emmiina
Pesonen, Jemina Anna Elliida
Shemeikka, Viljo Petteri Hiltunen,
Ellen Mea Matilda Maukonen,
Selma Matilda Aravirta, Eevi
Alexandra Heikkinen, Frida Livia
Flang, Petrus Kaspian Jokitalo,
Seela Kaisa Vilhelmiina Tähti,
Elma Aurora Jantunen

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Petri Juhani Severi Sirviö ja Heini
Jasmin Paananen

KUOLLEET

Mirja Pauliina Heloterä 63, Hilma
Elina Laitinen 93, Irma Leena
Sinikka Honkonen 76, Risto Heikki
Pursiainen 74, Aira Irmeli Tanhu 72,
Pentti Kalevi Uusipaikka 79, Eeva
Loviisa Kulin 89, Hannu Vihtori
Heide 51, Matti Tapio Karppinen 73

MÄNNISTÖ

KASTETUT

Kerttu Sointu Evita Kangaskokko,
Lilja Helmiina Väistö, Fiona Hilda
Maya Helmiina Kaarto, Stella Sofia
Siitari, Eero Oiva Henrik Laitinen

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Aleksi Maunu Henrikki Paananen
ja Julia Marketta Tölli

KUOLLEET

Hanna Maria Lilja 102, Anja
Marjatta Miettinen 80, Ade
Aulikki Rissanen 91, Raimo
Antero Hakkarainen 75, Pertti
Kalevi Mykkänen 67, Liisa
Annikki Heikkinen 91, Impi

Martta Vepsäläinen 90, Sami
Heikki Juhani Tuovinen 18, Mikko
Tapio Sormunen 75, Raija Terttu
Hyvärinen 79, Helvi Irene Räsänen
94, Pentti Juhani Jääskeläinen 75,
Henry Oskar Valdemar Hagert 68,
Maila Emilia Pohtinen 89, Seppo
Ilmari Knuutinen 81, Mika Tapani
Perämaa 52

PUIJO

KASTETUT

Eino Heikki Hermannin Leskinen,
Leo Jan Markus Rautio, Amanda
Iida Ermontytär Inkeroinen

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Mauno Kalle Kasperin Majuri ja
Henna Mirjam Laitinen, Kristopher
Teemu Juhani Malmström ja Anu
Eveliina Veteläinen

KUOLLEET

Iida Fredrika Leskinen 97, Matti
Rautiainen 74, Ritva Anneli
Kokkonen 75, Tuulikki Hytönen 68,
Erkki Matti Pirskanen 84, Hilda
Annikki Tuokko 95, Anja Tuulikki
Väänänen 85, Lydyi Katri Räsänen 94,
Reino Kalevi Ruotsalainen 86

SIILINJÄRVI

KASTETUT

Moona Wilma Alina Orvokki
Tynkkynen, Sofia Eila Annikki
Mannier, Iisak Ossian Juvonen,
Mette Hanna Emilia Pyykkö,
Jasper Pyry Aukusti Haatainen,
Noel Väinö Aleksi Hattuniemi,
Helmi Riina Mimosa Lyytinen

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Janne Ville Petteri Ikäheimo ja
Jenni Lotta Annika Lappalainen,
Tuomas Erik Tapani Toivanen ja
Emmi Reetta Sofia Vartiainen

KUOLLEET

Helvi Tellervo Koivisto 94, Pertti
Juhani Heikkinen 68, Leena
Marjatta Roivainen 77, Päivi
Kaarina Mononen 72, Marja-
Leena Metsämäki 71, Eino
Armas Manninen 87, Aune Maria
Kokkonen 93, Sinikka Tellervo
Kourula 90, Leena Martta
Tuomala 79, Voitto Armas Kalevi
Luhanko 83, Veikko Ollikainen 95

TOIJA HYTTINEN

SANALLISTA

Pyhän Kolminaisuuden päivä

Kaikki yksitoista opetuslasta lähtivät Galileaan ja nousivat vuorelle, minne Jeesus oli käskenyt heidän mennä. Kun he näkivät hänet, he kumarsivat häntä, joskin muutamit epäilivät. Jeesus tuli heidän luokseen ja puhui heille näin: ”Minulle on annettu kaikki valta taivaassa ja maan päällä. Menkää siis ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsikseni: kastakaa heitä Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen ja opettakaa heitä noudattamaan kaikkea, mitä minä olen käskenyt teidän noudattaa. Ja katso, minä olen teidän kanssanne kaikki päivät maailman loppuun asti.”
Matt. 28:16-20

Salaisuus aivan vieressämme

Näistä Jeesusken sanoista kirkon työ aikanaan alkoi, ja nämä samaiset sanat lausutaan edelleen jokaisessa kastujuhlassa. Kasteen yhteydessä jokainen pieni ja suurikin kastettava saa kuulla lupauksen siitä, että Jumala on hänen kanssaan koko elämän ajan. Tämä lupaus, kuten moni muukin kaste-hetkessä tapahtuva asia, on niin salaperäinen, että välillä vain lapset osaavat ihmetellä sitä.

Miksi vauvan päähän laitetaan vettä? Ai miksi nyt laitetaan kädet noin? Siis missä se Jumala on? Ai ainako se on vieressä?

Pappina saan kertoa, että juuri niin Jumala on meille luvannut, aina olla vieressä. Kysymykset kuitenkin harvoin loppuvat siihen.

No missä se Jumala on? Miksi sitä ei näy?

Ja siinä sitä ollaankin yhdessä teologiaa pohtimassa. Voin kokeilla kertoa jotain Jumalasta, mutta Jumala on suuri salaisuus, jota voi vain yrittää kuvailla sanoin. Jumalan lupauksista kuitenkin tiedämme jotakin. Voimmekin luottaa siihen, että juuri niin kuin Jeesus lupasi, Jumala on meidän kanssamme. Aivan kaikki hetket, aivan koko ajan ja aivan meidän vieressämme.

OONA LEIVISKÄ
Seurakuntapastori
Männistön seurakunta

Sakari
PÄÄKKÖ

TULEVAISUUDEN
TEKOJA TÄNÄÄN

Vanhus- ja vammaispalvelujen
suunnittelija
Kuopion Kokoomuksen
puheenjohtaja
Kaupunginhallituksen
varajäsen
Kirkkovaltuutettu

EHDOLLA
KUOPIOSSA

467
KOKOOMUS

Elämä solmussa?
Puhu, se auttaa

KIRKON KESKUSTELUAPU⁺
Luottamuksella, sinua kuunnellen

evl.fi/kirkonkeskusteluapu

Luotettavaa ja ammattitaitoista Kukka-, hautaus- ja pitopalvelua

Palvelemme Tuusniemellä, Riistavedellä,
Vehmersalmella sekä lähikunnissa

Kukkatupa, Huoltotie 5, Tuusniemi p. 017-661610

Tietokoneapu

puhelimet & tabletit
Kotitalous-
vähennys

www.orden.fi

040 5844 045

WWW.palvelutalolepola.fi Palvelutaloon jonottamatta

Turvallinen koti ja kaikki tarvittavat palvelut
A-talossa vapautumassa kaksioita
Muuttamaan pääsee heti
Meille käy palvelusetelit

puh. 044-270 9200 tai 044-270 92001

Taivaanpankontie 2 70200 Kuopio

Asianajotoimisto Kalevi Pitkän Oy

Puistokatu 6,
70110 KUOPIO
puh. 017 282 2211
www.kalevipitkanen.com
aatsto@kalevipitkanen.com

Linjurin Kukka

Kuopion Portti, Puutarhakatu 9,
p. 046 921 4720,
JOKA PÄIVÄ 8-18
verkkokauppa avoinna 24/7
linjurinkukka.com
info@linjurinkukka.fi

HAUTAUSTOIMISTO Länsivuori

Perinteikäs,
täyden palvelun
hautaustoimisto.

Savonkatu 25, Kuopio
Puh. 017 261 6531, 040 512 1035
www.lansivuoriky.fi

SURUN KOHDATESSA:

Koivumäen Kartano Oy
Koivumäenkuja 18, 70800 Kuopio
Puh: 017 3614 291
kartano@koivumaenkartano.com
www.koivumaenkartano.com

Niiranen

HAUTAUSTOIMISTO 1953

Kuopion Hautaustoimisto Oy Niiranen
Savonkatu 24, 70110 Kuopio
Puh: 017 261 3686
kuopion@hautaustoimistoniiranen.fi
www.hautaustoimistoniiranen.fi

RAIJA ISKANIUS

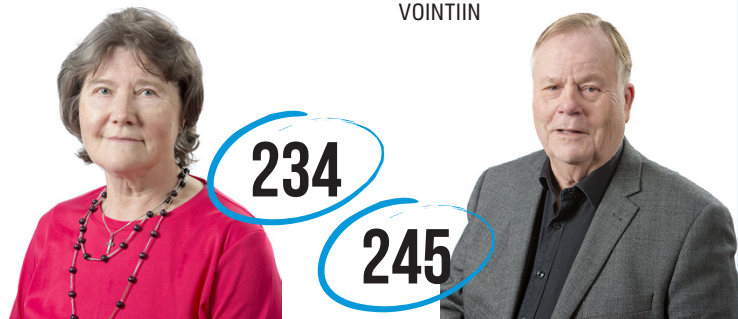
kotitalousopettaja, yrittäjä
Järvi-Kuopion srk,
useita luottamustehtäviä

USKOSTA NOUSEE VASTUUN

JUHANI LAURINKARI

sosiaalipolitiikko, teologi, Puijon srk
KD Pohjois-Savon piirin puheenjohtaja,
puoluehallituksen jäsen

OSALLISUUS JOHTAA
YHTEISÖLLISYYTEEN JA HYVIN-
VOINTIIN

234

245

TIETOA TAITOA KOKEMUSTA

Kristillisdemokraatit
ARVOISTASI POLITIIKKAA.

www.kd.fi

Veijo Karkkonen

Agrologi, marjatilayrittäjä
HHJ-tutkinto (hyväksytty hallituksen jäsen)
Talousmies

27

Kokemuksella
elinvoimaisen
Kuopion puolesta

www.kuopionkeskusta.fi

Keskusta
Kuopio

Maksaja Veijo Karkkonen

PUIJON KIVI

HAUTAKIVET
KAIVERUKSET
ENTISÖINNIT
MUUT KIVITYÖT

PYÖRÄKATU 15, KUOPIO

Tervetuloa tutustumaan
myyntinäyttelyyn!

Puh. 017 282 9000
puijonkivi@puijonkivi.fi
www.puijonkivi.fi

LAILLISTETTU ERIKOISHAMMASTEKNIKKO
HAMMASPROTEESIEN ASIAANTUNTIJA

Vuorikatu 14 LT1, 70100 KUOPIO

VEIJO FILANDER

Meillä voit maksaa myös erissä.

AJANVARAUS: 041 318 6600
www.filadent.fi

Testamentti on kaunis tapa auttaa

Jo pienelläkin osuudella omaisuudestasi on suuri
merkitys kehityksensä köyhimmille ihmisille.
Lapset voivat päästä kouluun, nuoret saada ammatti-
koulutusta ja naiset keinoja hankkia toimeentulon.

Testamentin teko ei ole vaikeaa.
Tilaa maksuton testamenttioppaamme:
020 787 1201
asiakaspalvelu@kirkonulkomaanapu.fi
kirkonulkomaanapu.fi/testamentti

KUA Kirkon
Ulkomaanapu

KOLUMNI

Ohhoijakkaa

Minulla on ollut tapana päästellä otsikon huokausta tilanteissa, jotka ovat olleet mielestäni ylidramatisoituja.

Arkiesimerkkinä mainittakoon se, kun vihityn rouvani kuopus muutti talvella omaan kämpppäänsä. Rouvani vuodatteli tapauksen päällisinä kyyneleitä päivitellessään, jotta on se nyt kun lapsi lähtee kotoa omilleen.

Minä päästelin ohhoijakkaa, koska tämän mainitun, tänä keväänä valkolakin päähänsä painavan lapsen, muuttomatka ei kerryttänyt muuttoauton trip-pimittaria edes viidelläsadalla metrillä.

Rehellisyyden nimissä: muuttajan huoneen tyhjennettyä tunsin haikeutta itsekin.

Mutta äkkiä sain tunteeni nieltä, koska niin sitä lensin aikamani pesästä minäkin. Vieläpä melkein sananmuokaisesti.

Viime viikolla sain maistaa omaa lääketteni. Yhteisistä lapsistamme vanhin sai Nilsin kirkossa siunauksen eskaritielleen.

Siunauksesta tuli etukäteen kutsu ja lupa duin hövelisti hommaan, kun rovasti Pursiainen soitti ja pyysi siunajaisiin esirukouksen lukijaksi. Ei se ajatuksen tasolla kovin kummoiselta tuntunut.

Vaan annapas olla, kun tilanne konkretisoitui. Voi sitä tunnemyrskyä, jonka koin käveltyäni kirkonpenkistä lukijanpömpeliin. Voi sitä tunteiden tornadoa, jonka koin katsoessani lapsia, jotka istui-

vat vanhempiensa tai isovanhempiensa kanssa kotikirkkoni kauniissa salissa.

No luin minä sen tekstin volisematta.

Mutta illalla mietin moneen kertaan, että anna Luoja näille lapsille varjelusta. Älä anna heidän tulla kiusatuiksi tai kiusaajiksi, varjele heidän kulkuaan ja suo heidän oppia jo elonsa alussa asioita, jotka moni meistä vanhemmista on oppinut vasta ajan kanssa.

Lupa, etten tule lakkiaispäivänä lausumaan ainuttakaan ohhoijakkaa.

Ja tiedän, jotta jokainen meistä hakkaa vuorollaan päätään seinään.

Mutta olkoon pää kova ja seinä pehmeä.

ANTTI HEIKKINEN

SIILINJÄRVI

SEURAKUNTA uudistuu Siilinjärvellä

SIILINJÄRVEN seurakunnassa on meneillään useita kehitys- ja remonttihankeita. Uudistuksilla haetaan mahdollisimman hyvän käyttökokemuksen lisäksi ekologisuutta ja tehokkuutta.

Kirkkoherranvirastosta seurakuntatoimistoksi

Seurakunnassa koettiin syksyllä iso muutosprosessi, kun kirkonkirjojen pito siirtyi Kuopioon aluekeskusrekisteriin ja kirkkoherranvirasto sekä taloustoimisto yhdistyivät Seurakuntatoimistoksi. Seurakuntatoimisto palvelee seurakuntalaisia hautajais-, ristiäis- ja vihkiäisvarauksissa. Paikan päällä voi kuitenkin edelleen laittaa vireille virkatodistusten tilaukset ja avioliiton esteiden tutkinnan. Yksityishenkilö voi myös tilata virkatodistuksen kätevästi suoraan verkosta osoitteesta tilaavirkatodistus.fi

Hautausmaa kaunistuu toimivammaksi

Viinamäen hautausmaan yleisilme kohenee, kun tänä kesänä jatketaan hautausmaan aidan uusimista Kasurilantien varteen. Lisäksi hautausmaalla uusitaan valaistus ja rakennetaan jätekatokset. Vaunuvaja saa arvoisensa kohtelun, kun muokataan maata tasaisemmaksi vajan ympäriltä ja kivettään sen piha-alueita.

Kirkosta kuuluu ja näkyy

Siilinjärven kirkon vanha äänentoisto, joka oli peräisin

KONSERTTISTRIMAUKSEN harjoitukset Siilinjärven kirkossa.

80-luvulta, vaihdettiin uuteen tekniikkaan tänä keväänä. Lisäksi tänä vuonna kirkossa vahvistetaan induktiosilmukan tehoa ja teetätetään kuuluvuuskartta. Koronapandemian aikana on jumalanpalveluksia toimitettu ääni- ja kuvaviestien avulla verkossa.

Suoratoistopalveluun on käytetty ulkopuolista toimittajaa ja sitä on tehty omin voimin aiemmin hankituilla välineillä. Nyt seurakunta on hankkimassa omat striimauslaitteet, jotta palvelua voidaan laajentaa kirkollisissa toimituksissa, jotka voidaan toimittaa suoralähteyksenä tai tallenteena omaisille, häävieraille tai morsiusparille.

Seurakuntatalo remontiin

Ensi vuonna seurakuntatalon Ison Salin, kahvion, aulan ja keittiön remontilla pyritään saamaan tilat toimivimmaksi. Uusien tilojen suunnittelussa käytetään palvelumuotoilua mahdollisimman hyvän käyttäjäkokemuksen löytämiseen. Remontilla tähdätään myös vähäpäästöisyyteen, ympäristöystävällisyyteen sekä energiatehokkuuteen. Hankkeelle tullaan hakemaan EU-hankerahoitusta.

ANU KOPPONEN
Siilinjärven seurakunnan
talousjohtaja

LUOTTAMUSHENKILÖ

Ihminen tarvitsee toista ihmistä

Useat koronaepidemian hallitsemisen vuoksi käyttöön otetut rajoitukset kohdistuvat iäkkäisiin riskiryhmäläisiin. On ollut vaikeaa pysytellä omassa kodissaan jo vuoden ajan. Vielä hankalampaa se on ollut niille ikääntyneille, joilla on vähän läheisiä. Tämä tilanne on näkynyt myös raporteissa, joissa kuvataan turvattomuuden ja yksinäisyyden syvenemistä. Erityisen vaikea tilanne on ollut omaishoitajille, joiden tukipalvelut ja vapaat ovat olleet katkolla. Seurakunnat ovat mukauttaneet toimintaansa menemällä verkkoon ja yhteyttä on pidetty myös puhelimitse. Ihminen kuitenkin tarvitsee aina toista ihmistä, kohtaamista ja kuulumisten vaihtoa.

Valitettavasti ikääntyneiden paikka seurakunnassa on yhä pienenevässä, ainakin kun katsoo tuoreen diakoniarakemetrin tuloksia. Vaikka sen mukaan kotikäyntejä teki paljon yli puolet diakoniatyöntekijöistä, kymmenessä vuodessa kotikäyntien osuus diakoniatyöstä on vähentynyt selvästi. Myös diakonisen vanhustyön osuus on vähentynyt. Yhtä aikaa ikääntyneiden määrä jatkuvasti kasvaa. Tosin sanoen työtä on niin runsaasti tai työntekijöitä niin vähän, että kasvava joukko seurakuntalaisia jää kohtaamatta. Viime vuosi osoitti eriarvoisuuden lisääntyneen ikääntyneiden keskuudessa. Ne ovat pärjänneet, joiden digitaidot ovat hyvät ja arjen turvaverkko on ollut tiivis.

Miten seurakunnat vastaavat tähän tulevaisuudessa? Köyhyys, yksinäisyys ja turvattomuus ovat todellisuutta ikääntyneillä Kuopiossakin. Emme ehkä osaa vielä ymmärtää, kuinka valtavasta muutoksesta väestön ikääntymisessä on kysymys. Ikääntyminen tuo mukanaan muutoksia ja edellyttää työntekijöiltä yhä suurempaa ammattitaitoa. Samalla tarvitaan tekijöitä ja taloudellista panostusta seurakuntatyön kohdentamiseksi. Tässä on selvä kehittämisen paikka. Kirkon tulevien vuosien toimintaa ohjaavassa Ovet auki -strategiassa tunnistetaan väestön vanheneminen megatrendiksi, mutta strategiseksi painopisteiksi se ei konkretisoidu. Tämä herättää ihmetystä ja huolta. Mikäli keskitymme näihin tulevaisuuden ratkaisuihin, selvitämme samalla monta ongelmaa kirkon tavoitettavuudesta ja kasvussa parempaan tulevaisuuteen.

TARJA VÄLIMÄKI
Männistön seurakunnan
luottamushenkilö

TIMO HARTIKAINEN

PIAN Kuopioon muuton jälkeen jäin torilla juttusille tuntemattoman miehen kanssa. Hän toivotti minut kädestä pitäen tervetulleeksi Suomen parhaaseen kaupunkiin”, Johannes Teppo muistelee.

ANTAA huumorin kukkia

Johannes Tepolle huumori on voimavara ja Kuopion tori melkein kuin toinen koti.

loisesti hymyilevä nuori mies askeltaa reippaasti halki Kuopion torin ja käsi nousee vähän väliä tervehtimään ohikulkijoita. Torivalvoja ja viihteen monitoimimies **Johannes Teppo** viihtyy ”mualiman navalla” muulloinkin kuin työpäivinä.

”Kyllä tori on kaupungin sielu. Minulle se on antanut kaikki eväät verkostoitumiseen siitä alkaen, kun junan tuomana joensuulaisena aloitin torivalvojan työt muutama vuosi sitten.”

Ihmekö tuo, sillä varsinkin kesäisin Kuopion tori on vilkas kohtaamispaikka niin paikallisille kuin matkailijoillekin.

”Näin korona-aikaan täällä voi väljästi väistellä viruksia. Ihmiset saavat tavata toisiaan, mutta turvallisesti ulkoilmassa”, Teppo maalailee.

Koti-isyys kannatti kokea

Torivalvojan työn ohella kokiksikin koulutautunut Teppo pyörittää omaa yritystoimintaa, johon kuuluu muun muassa täyden palvelun catering-tarjontaa sekä dj:n, muusikon ja juontajan hommia. Vapaa-ajalla aika kuluu hyvin pitkälti perheen kolmen tyttären kanssa touhutta.

”Lisää aktiviteettia on kotirintamalle luvassa, sillä neljäs lapsemme syntyy elokuussa.”

Perheen muutettua Joensuusta Kuopioon Teppo otti vetovastuun lapsiperhearjen pyöryksestä.

”Koti-isyys oli arvokasta aikaa, joka ehdottomasti kannatti kokea. Silloin tuli rakennettua vahvat ja luottamukselliset suhteet tyttäriin.”

Teppo julkaisi koti-isänä ollessaan *Isyydesti*-nimisiä YouTube-videoita, joissa esitellään isän ja tytärten yhteisiä edesottamuksia.

”Halusin viedä lapsia välillä erikoisempiinkin paikkoihin, että he oppisivat näkemään asioita mahdollisimman monipuolisesti. Kävimme muun muassa lypsämässä lehmiä ja jututtamassa nunnia Lintulan luostarissa.”

”Arki pienten lasten kanssa mielletään usein raskaaksi ja uuvuttavaksi. Onhan se välillä sitäkin, mutta itse halusin tuoda videoilla esiin positiivista puolta. Lasten kanssa oleminen on myös hauskaa, rikasta ja antoisaa.”

Kiinni huumorin kahvassa

Entäpä kiinnostaako Teppoa taas jäädä kotiin, kun neljäs lapsi on saapunut maailmaan?

”Nyt pitää töiden kanssa sen verran kiirettä, ettei ole mahdollista jättäytyä kokonaan koti-isäksi. Mutta katsotaanpa sitten viidennen kohdalla”, Teppo pohtii pilke silmäkulmassa.

Teppo on supliikkimies, joka tykkää viljellä huumoria. Se lienee verenperintöä – isä kun on rakastettu kansantaiteilija, trubaduuri ja satiirikko **Jaakko Teppo**.

”Meillä oli jo lapsuudenkodissa huumori vahvasti läsnä. Pidän tärkeänä sitä, ettei itseään ja elämää ota liian vakavasti. Tiukan paikan tullen huumori on kahva, josta ottaa kiinni.”

”Eikä siitä huumorista ole hirveästi haittaa myöskään lasten kasvatukses-

sa, sen avulla tärkeät asiat menevät ehkä paremmin perille.”

Tepon mielestä rehellisyys on peruspiiriä niin kasvatuksessa, kuin ihmisten välisessä kanssakäymisessä yleensäkin.

”On oltava joviaali eikä ketään saa katsoa kieron. Ensivilkaisun perusteella ei kenestäkään pidä tehdä johtopäätöksiä.”

”Tämäkin on peruja omilta vanhemmilta. Varsinkin isäni on kansanmies, joka ei todellakaan katsele kansaeläjiään pitkin nenänvartta.”

Vaikuttaa vahvasti siltä, että Tepon perhe on juurtumassa pysyvämmiin Kuopioon. Oma talokin on pikkuhiljaa nousemassa Haapaniemelle.

”Olen tykästynyt kaupunkiin ja kuopiolaisiin. Täällä on yhteen puhaltamisen meininki ja mukava mentaliteetti.”

Tepolla on siis tuntumaa niin savolaisuuteen kuin karjalaisuuteenkin. Näkeekö hän eroja näiden kahden välillä?

”Sanotaan, että savolainen selviytyy näppärästi sellaisista tilanteista, joihin karjalainen ei ajaudu ollenkaan. Taidan allekirjoittaa tämän.”

Elämänohjeita ja hyviä ystäviä

Johannes Teppo on ehtinyt Kuopiossa asuessaan tehdä yhteistyötä myös Kallaveden seurakunnan kanssa, kun hän viime vuonna kuvasi ja editoi KNOT-kuoron *Sama taivas, sama maa* -videon.

”Joensuussa tein niin ikään joitakin hommia sikäläiselle ortodoksiseurunnalle.”

Teppo on ortodoksi ja kertoo nuorempana osallistuneensa paljonkin seurakunnan toimintaan.

”Kävin nuortenleireillä ja olin siellä myös ohjaajana. Niistä ympyröistä sain paljon hyviä ystäviä, joiden kesken pidämme yhteyttä edelleen.”

On oltava joviaali eikä ketään saa katsoa kieron.

”Toki korvan taakse jäi sieltä myös päteviä elämänohjeita, joita muistan noudattaa tänäkin päivänä.”

Miehellä on niin monta rautaa tulesa, että seurakuntaelämä on Kuopiossa jäänyt taka-alalle. Nyt Teppo keskittyy odottamaan uutta perheenjäsentä ja tulevaa kesää.

”Otan kesän 2021 avosylin ja toiveikkaana vastaan. Jospa elämä alkaisi tästä vähitellen normalisoitua ja ihmiset pääsisivät paremmin tapaamaan toisiaan. Itselle on ollut kova paikka, kun ei ole pitkään aikaan voinut käydä omien vanhempien luona. Olemme kuitenkin tottuneet olemaan aika tiiviisti tekemisissä.”

”No, asioilla on kyllä tapana lutviutua – se vain saattaa kestää aikansa.”